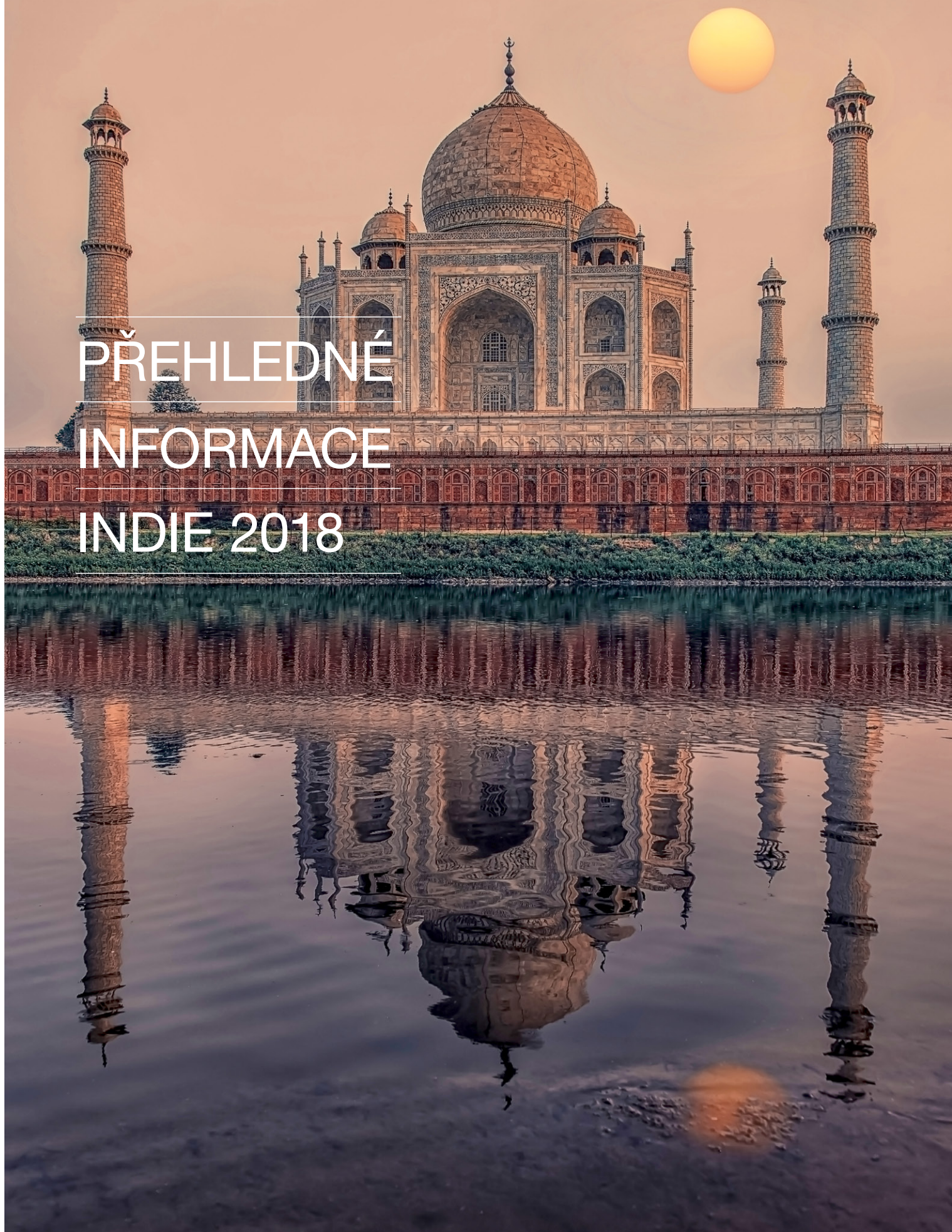

PŘEHLEDNÉ
INFORMACE
INDIE 2018

SHRNUTÍ

Indie je sedmá největší země na světě, její celková rozloha dosahuje 3 287 263 km². Rozkládá se v jihovýchodní Asii podél pobřeží o délce téměř 7 000 km, na západě ji omývá Arabské moře, na východě vody Bengálského zálivu. Sousedí se šesti státy: Bangladéš, Čínou, Pákistánem, Nepálem, Bhútánem a Afghánistánem.

Počtem obyvatel, který přesahuje 1,3 miliardy, se Indie řadí na druhé místo na světě. Podle odhadů Organizace spojených národů by populace měla během příštích 25 let vzrůst o více než 300 milionů, a v roce 2024 by tak Indie měla předstihnout Čínu a stát se nejlidnatější zemí planety.

Indické hospodářství zaznamenalo během uplynulých 25–30 let obdivuhodný pokrok. V roce 2008 tempo růstu pokleslo na pouhých 3,9 %, země se však úspěšně dokázala vyhnout recesi, která za světové finanční krize zachvátila většinu rozvinutého světa. Od roku 2010 roste HDP Indie průměrným tempem 7,3 % ročně.

Zatímco za rok 2017 vzrostla indická ekonomika o necelých 7 %, pro nadcházející dvě léta předpovídají nadnárodní organizace,

například Světová banka a OECD, průměrný roční růst ve výši téměř 7,3 %.

Agentura Standard & Poor's dala Indii při poslední aktualizaci v listopadu 2017 ratingové hodnocení BBB- se stabilním výhledem. Nejnovější úvěrový rating Moody's ohodnotil Indii známkou Baa2 se stabilním výhledem. Úvěrový rating Fitch's pro Indii naposledy hlásil BBB-, také se stabilním výhledem. Standard & Poor's která dlouhodobě zaujímá obezřetnější postoj než Moody's, od roku 2007 trvale drží Indii na nynějším nejnižším investičním stupni BBB-, ačkoli v roce 2014, několik měsíců po zvolení Naréndry Módího ministerským předsedou, zlepšila výhled z „negativního“ na „stabilní“.

Indie je největší demokracie světa. V jejím čele v současné době stojí ministerský předseda Naréndra Módí, jehož Indická lidová strana (BJP) zaznamenala v parlamentních volbách v květnu 2014 drtivé vítězství. Poprvé po třiceti letech tak v parlamentu získala většinu jedna strana.

Indická centrální banka, oficiálním názvem Rezervní banka Indie (RBI), existuje již od roku 1935. Její mandát jí ukládá, aby udržovala

„moderní rámec měnové politiky, který ob stojí v prostředí stále propracovanější ekonomiky a přispěje k udržení cenové stability, přičemž hlavním cílem zůstává růst“. Díky politice RBI poklesla v roce 2017 inflace CPI na pouhých 3,2 % a pro nadcházející dva roky je očekáván průměr okolo 4,6 %.

Měřeno podle stavu tržních směnných kursů ke konci prosince 2017 je indické hospodářství šesté největší na světě. Nedávno předehnal Francii a za předpokladu kursové stability pravděpodobně do konce roku 2018 nahradí Spojené království na pátém místě žebříčku a jeho velikost dosáhne 75 % objemu Německa.

Světová banka vydala ke 31. říjnu 2017 zprávu Doing Business 2018, v níž hodnotí podnikatelské prostředí ve 190 zemích z hlediska předpisů a reforem zavedených či uplatňovaných během uplynulých dvanácti měsíců. Zpráva pracuje s různými ukazateli, které mimo jiné měří, jak snadné je zahájit podnikání, zapsat nemovitost, získat stavební povolení, obstarat úvěr, platit daně, vymáhat plnění smluv a řešit úpadek. Indie se posunula ze 130. na 100. příčku a byla zařazena mezi deset států, které ze 190

každoročně hodnocených zaznamenaly největší pokrok.

V roce 2008 Indie spustila Národní akční plán pro klimatickou změnu. „Naším záměrem je, aby hospodářský rozvoj Indie byl energeticky efektivní. Musíme prosadit postupný odklon od činností založených na fosilních palivech a od závislosti na tenčících se zásobách neob-

novitelných zdrojů ke zdrojům obnovitelným. Klíčovým bodem této strategie je sluneční energie, a to po právu, jelikož je doslova prapůvodním zdrojem všeho. Na rozvoj solární energetiky, která dodá impuls našemu hospodářství i životům našich občanů, nasadíme talentované vědce, techniky a manažery a poskytneme dostatek finančních prostředků. Úspěch našeho snažení zcela promění tvář Indie a umožní jí přispívat ke zlepšování životních podmínek všude na světě.“

Podle ministerstva pro novou a obnovitelnou energetiku měla Indie ke 31. březnu 2018 připojeno k energetické síti přibližně 69,02 GW instalované kapacity založené na technologiích obnovitelných zdrojů, tedy poprvé v historii více, než kolik činí výkon velké vodní elektrárny.

„Indie nabízí prostor, kde mohou rozkvést nejrůznější nápady a koncepce a kde investice mohou nést své plody.“

Premiér Módí na zasedání Světového ekonomického fóra, 23. 1. 2018

BTI 2018

Bertelsmannův transformační index (BTI, škála od 1 do 10) analyzuje a hodnotí kvalitu demokracie, tržní ekonomiky a politického vedení ve 129 rozvíjejících se a transformačních zemích. Měří pokrok na cestě k ústavní demokracii a tržní ekonomice a stav sociální politiky.

Celkový stav

7,0 26. || 129
Indie

5,4
Asie/Oceánie*

Stav demokracie

7,6 24. || 129
Indie

5,1
Asie/Oceánie*

Stav tržní ekonomiky

6,3 40. || 129
Indie

5,7
Asie/Oceánie*

Stav státní správy

6,0 24. || 129
Indie

4,7
Asie/Oceánie*

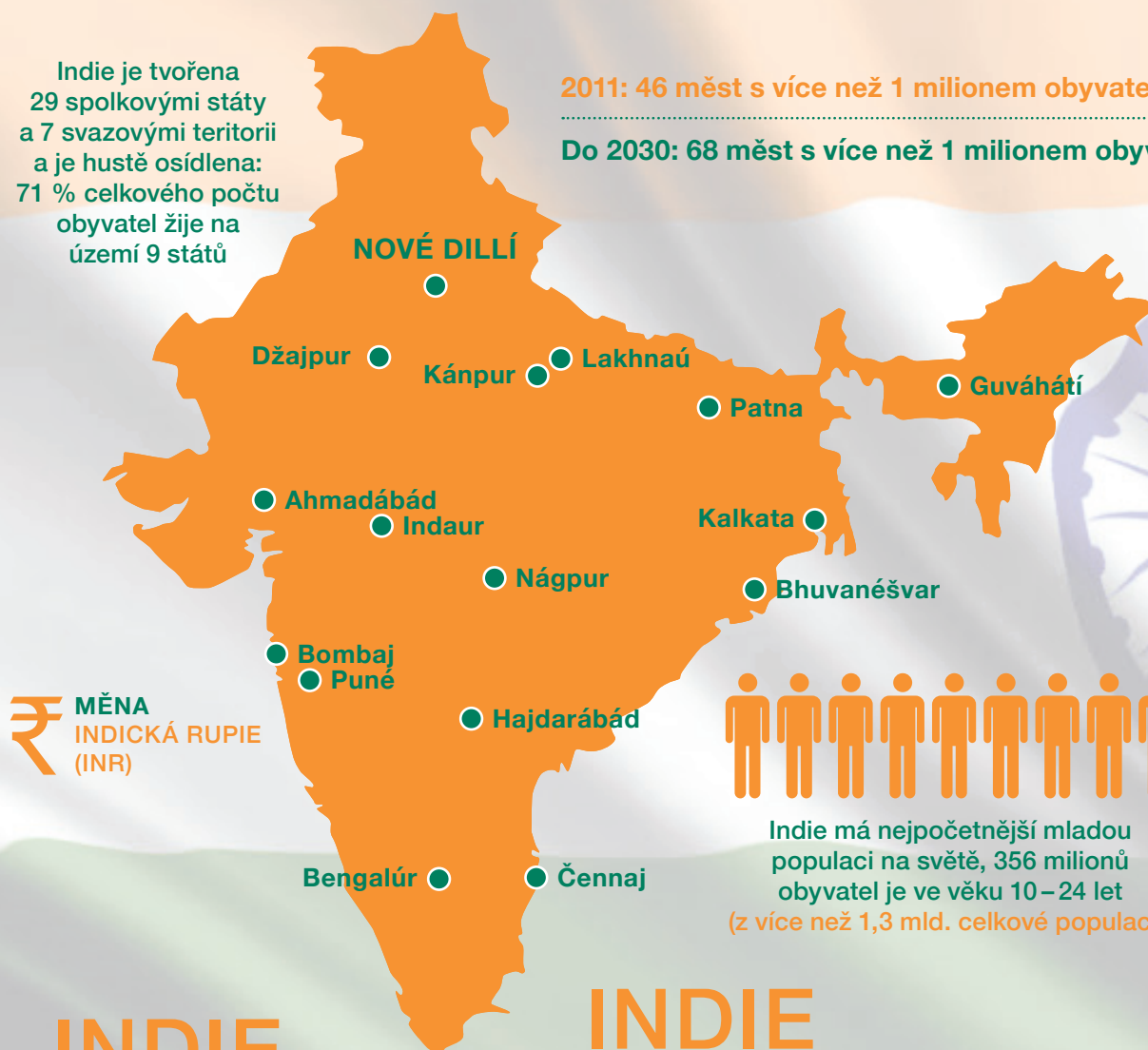
*Průměr regionu

INDIE VE ZKRATCE

Indie je tvořena
29 spolkovými státy
a 7 svazovými teritorii
a je hustě osídlena:
71 % celkového počtu
obyvatel žije na
území 9 států

2011: 46 měst s více než 1 milionem obyvatel

Do 2030: 68 měst s více než 1 milionem obyvatel

₹ MĚNA
INDICKÁ RUPIE
(INR)

Indie má nejpočetnější mladou
populaci na světě, 356 milionů
obyvatel je ve věku 10–24 let
(z více než 1,3 mld. celkové populace)

INDIE ZAUJÍMÁ...

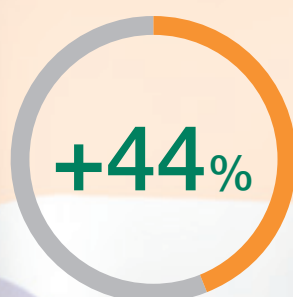
2,4 %
světové rozlohy

17,6 %
světové populace

INDIE JE NEJVĚTŠÍ...

světová demokracie a nejlid-
natější stát na světě, kde je
úředním jazykem angličtina

**POPULAČNÍ
RŮST**
2000 – 2030

**RŮST
HDP**
2014 – 2022

**SPOTŘEBA
ENERGIE**
2006 – 2015

BBB-
SE STABILNÍM
VÝHLEDEM

**ÚVĚROVÝ
RATING**
Standard & Poor's

SEDMÁ
největší ekonomika světa,
do roku 2018 na páté příčce
za Německem

ALE

66.
ze 137 zemí světa podle kvality
infrastruktury

163 MILIONŮ
obyvatel nemá přístup
k elektrické energii

DRUHÝ
největší trh solární energie na
světě po Číně – již pro rok 2018

125
MILIARD USD

Indie plánuje, že do roku 2022 spustí obnovitelné energetické zdroje o kapacitě v řádu 175 GW, z čehož asi 100 GW připadne na solární zdroje. K dosažení tohoto cíle bude potřebovat investice ve výši kolem 125 miliard USD.

GEOGRAFIE

Území Indie tvoří společně se státem Bangladéš a většinou rozlohy Pákistánu výrazný subkontinent oddělený od ostatních částí Asie na severu impozantní hradbou pohoří Himálaj, zatímco ze západu a z východu je ohraničují řetězce navazujících horstev.

Vzhledem k obrovské rozloze indického území se podnebí různých oblastí liší. Ve většině regionů panuje horké tropické klima. Na severu pod Himálajem lze podnebí popsat jako alpinskou tundru, zatímco na západě země naleznete pouštní podmínky. Indie má čtyři roční období: zima (leden a únor), léto (od března do května), monzunové období (od června do září) a pomonzunové období (od října do prosince).

6 750

Na území Indie se nacházejí dvě z nejmohutnějších horstev na zeměkouli, Himálaj a Karákóram, v jejichž srdci se skrývají jedny z nejvyšších hor světa. Neuvěřitelných 67 horských vrcholů se tyčí nad úroveň 6 750 metrů.

Nástup monzunového období se může o několik týdnů lišit nejen region od regionu, ale také rok od roku. Období dešťů trvá od začátku června do konce září, bývá spojeno s

vydatnými lijáky a často také s rozsáhlými záplavami. Během tří měsíců spadnou asi tři čtvrtiny ročního souhrnu srážek. Teploty obvykle dosahují nejvyšších hodnot v květnu nebo v červnu těsně předtím, než monzunové deště přinesou ochlazení. Někdy zemi zasáhne i smrtící vlny veder. Indie bývá postihována různými druhy přírodních katastrof, zejména suchy,bleskovými záplavami a hurikány.

V Indii se nachází téměř 10 % celosvětové rozlohy zemědělské půdy. Souhrn obdělávacích ploch činí 1 269 219 km² (56,78 % suchozemského povrchu), klesá však vlivem trvalého tlaku rostoucí populace a sílící urbanizace. Vodní plochy mají celkovou rozlohu 360 400 km² a země má přibližně 14 500 km splavných vnitrozemských vodních cest.

Nevypočitatelnost monzunových dešťů vnáší do indického zemědělství prvek značné nejistoty. V dobrých letech s dostatkem vláhy bývají výnosy vysoké, zatímco při nedostatku srážek následuje neúroda, zejména v oblastech, kde není dostatečně rozvinuto umělé zavlažování.

Přibližně polovina Indů nachází obživu přímo v zemědělství a více než 60 % celkové obdělávané rozlohy je určeno k zajištění potravinářské produkce. Hlavní plodinou v oblastech s více než 1000 mm průměrného ročního úhrnu srážek a v některých zavlažovaných oblastech je rýže. V severních a severovýchodních částech země, kde roční průměrný úhrn srážek bývá mezi 380 a 1000 mm, se pěstuje pšenice. V globálním měřítku je Indie co do

Celková rozloha:

3 287 263 km², 7. největší země světa, 90 % souš, 10 % voda

Hlavní město:

Nové Dillí

Časové pásmo:

UTC + 5:30

Měna:

indická rupie (zkráceně INR)

Kontinent:

Asie

Souřadnice:

28.6139° N, 77.2090° E

Nejvyšší bod:

Kančendženga (třetí nejvyšší hora světa), 8 586 m

Nejnižší bod:

Kuttanad (region známý svými rýžovými poli), -2,2 m (pod úrovní moře)

Nejdélší řeka:

Brahmaputra-Cangpo, 3 848 km

Největší jezero:

Wular, plocha hladiny kolísá od 30 km² po 260 km² (podle ročního období)

produkce rýže a pšenice na druhém místě. K dalším důležitým obilninám patří čirok, proso a kukuřice, zatímco z luštěnin je zdaleka nejvýznamnější cizrna.

Přibližně čtvrtinu území Indie pokrývají lesy, jejich rozloha však rychle klesá kvůli populačnímu růstu, zemědělství, urbanizaci a industrializaci. Některé oblasti jsou sice dál registrovány jako les, dochází však k jejich vyčerpání těžbou stavebního a palivového dřeva a zůstávají pokryty převážně křovinatými porosty, zatímco značná část lesů padla za oběť výrobě dřevěného uhlí.

Flóra v různých částech Indie se liší podle průběhu dešťových srážek. V oblastech s dostatkem dešťů (přes 2000 mm ročně) rostou stálezelené pralesy, s klesajícím množstvím srážek pak následují listnaté a smíšené lesy, savany a pouštní vegetace. Komerčně se pěstuje tvrdé dřevo, například teakové a růžové, v deltách řek bují rozlehlé mangrovové porosty a v tropických oblastech se vyskytuje více než sto druhů palm. Na většině území lze nalézt také různé druhy bambusu. Vyskytuje se tu okolo 17 000 druhů kvetoucích rostlin, s některými z nich se lze setkat pouze v Indii. 1 300 z nich je považováno za ohrožené.

Indická fauna je početná a velmi rozmanitá. Ze savců je zde doma slon indický, nosorožec, ale také divoký býk, buvol, antilopa a několik druhů vysoké zvěře. V zalesněných oblastech i poblíž lidských obydlí lze narazit na primáty, například na opice rhesus a langury, zatímco z masožravců se tu vyskytuje lev pustinný, jediný dochovaný poddruh lva mimo Afriku. Indickým národním zvířetem je tygr bengálský. Ještě nedávno byl na pokraji

vyhubení, ale díky Projektu tygr, v jehož rámci byly v různých částech země založeny rezervace, se populace tygra zvýšila na několik tisíc kusů.

Indie je domovem více než 1 200 druhů ptáků, tedy zhruba jedné osminy celkového počtu existujících druhů, i když některé stěhovaivé druhy jsou zde přítomny pouze v zimě. Z dravých ptáků tu žijí jestřábi, supi a orli. Běžní jsou také pávi, zejména ve státech Gudžarát a Rádžasthán, kde jsou chováni jako domácí mazlíčci a bývají považováni za indického národního ptáka.

Řeky, bažiny a jezera obývají krokodýli. Ze 400 druhů hadů je asi 20 % jedovatých, k nejrozšířenějším patří smrtelně nebezpečná kobra a škrťící krajta. Žijí tu 2 000 druhů ryb, z nich jedna pětina ve sladké vodě, zatímco v pobřežních vodách a v deltách řek se vyskytují také žraloci.

Indie má díky své rozloze a geografické rozmanitosti širokou škálu zdrojů nerostných surovin a fosilních paliv. Hojné zásoby uhlí jsou poměrně snadno těžitelné, proto je země třetím největším producentem na světě po Číně a USA. Veškerá indická ropa pochází z ropného pole Mumbai High Field a ze států Gudžarát a Ásám, ale produkce pokrývá pouze malou část domácí spotřeby. Nacházejí se tu velká ložiska nerostných surovin, například železné rudy, manganu a chromitu, ale i mědi, bauxitu, zinku, olova, zlata a stříbra. Z ostatních nerostných surovin se tu vyskytuje vápenec, dolomit, fosfáty, stavební kámen, keramická hlína, slída, sádrovec, fluorit, magnezit, grafit a diamanty.

Za všelék na problémy indického zemědělství bylo dlouho považováno všeobecné používání pesticidů, čas však přinesl změnu postojů. Dnes se Indie chlubí největším počtem biozemědělců na světě a v malých i velkých městech vzkvétají obchody s biopotravinami.

DEMOGRAFIE

Indie je druhá nejlidnatější země světa, počet obyvatel přesahuje 1,3 miliardy. Podle odhadů OSN indická populace během příštích 25 let vzroste o více než 300 milionů a do roku 2024 Indie předstihne Čínu a stane se nejlidnatějším státem naší planety.

Indie je mladá země, mediánový věk jejích obyvatel je pouhých 27,6 roku, z toho u mužů 26,9 roku a u žen 28,3 roku. Průměrná doba dožití je okolo 68,3 roku, což Indii podle Světové zdravotnické organizace řadí na 125. místo na světě. Porodnost dosahuje hodnoty 19,3 na tisíc obyvatel a úmrtnost je 7,3 na tisíc obyvatel.

Indie má celkem 46 měst s více než jedním milionem obyvatel. Ve dvou z nich žije dokonce přes deset milionů lidí. Hlavní město Dillí je jak podle rozlohy, tak podle počtu obyvatel (10,9 milionu) největší v severní Indii. Nejlidnatější je ale finanční centrum země, Bombaj (12,7 milionu), která je zároveň nejbohatším městem Indie. Největšími městy jižní Indie jsou Bengalúr (5,1 milionu), starším názvem Bangalore, a Čennaj (4,3 milionu), dříve známá jako Madrás. Kalkata (4,6 milionu) je kulturním centrem a zároveň největším městem východní Indie. Přes 3 miliony obyvatel mají také Ahmadábád a Hajdarábád.

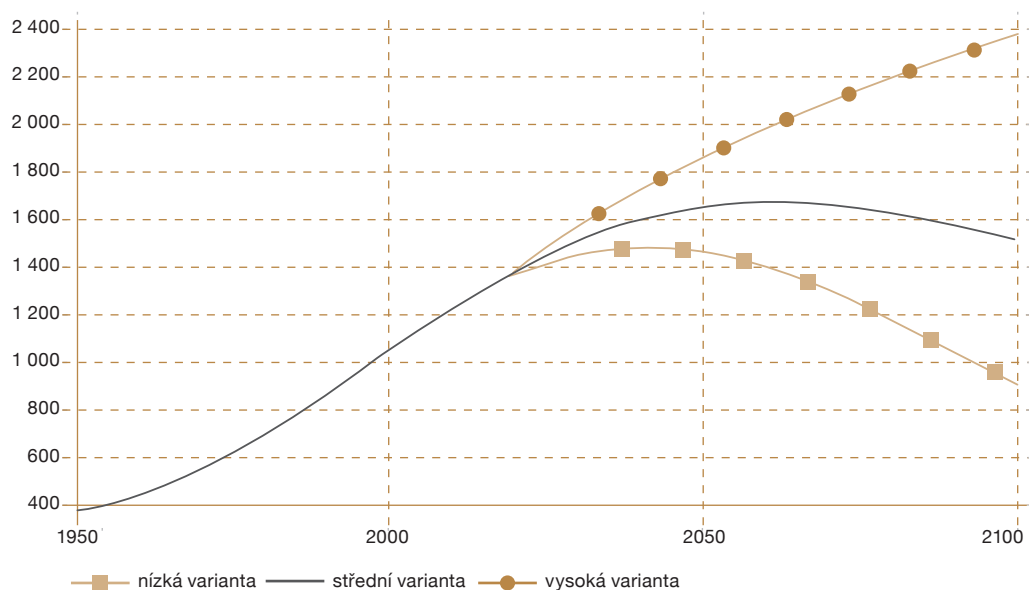
V zemi leží rovněž řada menších, přesto velmi lidnatých měst, z nichž 397 má mezi 100 000 a 1 milionem obyvatel, a 2 483 měst s počtem obyvatel mezi 10 000 a 100 000. Celkový podíl městské populace dosahuje asi 32,7 %, zatímco na venkově žije něco přes 67 % obyvatel. Oproti 82 % ze začátku 60. let 20. století je to pokles, ne ovšem tak dramatický jako v mnoha jiných asijských zemích.

Světová zdravotnická organizace (WHO) vydala v květnu 2018 studii znečištění ovzduší ve 795 městech 67 zemí. Na Indii připadá 14 z 20 nejlidnatějších měst světa na prvních místech žebříčku (měřeno přítomností polétavého prachu PM 2,5 s obsahem sulfátů, nitrátů a oxidu uhelnatého): Dillí, Varánasí, Kánpur, Farídábád, Gaya, Patna, Lakhnaú, Ágra, Muzařpur, Šrínagar, Gurugram, Džajpur, Patiala a Džódpur. WHO hlásí, že „asi 3 miliardám lidí (přes 40 % světové populace) doposud chybí přístup k čistým palivům a technologiím pro domácnosti, přestože právě vaření je největším zdrojem znečištění vzduchu v obydlených“. Více než 90 % úmrtí souvisejících se znečištěním ovzduší přitom připadá na země s nízkými nebo středními příjmy, především africké a asijské (včetně Indie).

Pout Kumbhaméla, která je největším lidským shromážděním na světě, navštívuje 100 milionů osob.

Prognóza populačního vývoje Indie
(celkový počet obyvatel v milionech)

Zdroj: OSN (<https://esa.un.org/unpd/wpp/Graphs/DemographicProfiles/>)

POLITIKA

Indie je federativní republika složená ze 29 spolkových států a 6 svazových teritorií. Formou vlády je parlamentní demokracie založená na ústavě z roku 1950. Indie má dvoukomorový federální parlament, horní komora se nazývá Rádžja sabha (Rada států) a dolní komora Lók sabha (Sněmovna lidu).

Lók sabha má 545 poslanců, z nichž 543 zastupuje státy a svazová teritoria a dvě křesla jsou vyhrazena pro zástupce anglo-indické komunity. Poslanci jsou voleni ve všeobecném hlasování konaném nejméně jednou za pět let, jednokolovým většinovým systémem v jednomandátových obvodech.

Svatantratá divas

Každoročně vždy 15. srpna
Indové oslavují jeden ze tří
národních svátků – Svatantratá
divas neboli Den nezávislosti. In-
die se stala nezávislou na britské
koruně v roce 1947 na základě
Mountbattenova plánu.

Rádžja sabha má 245 členů, z nichž 12 jmenuje prezident a 233 je voleno nepřímo parlamenty států a svazových teritorií, a to na šestileté období, přičemž každé dva roky se obměňuje jedna třetina mandátů. Zákonodárnou iniciativu mají obě komory, ale poslední slovo ve finančních otázkách má Lók sabha.

Lók sabha volí ministerského předsedu, který jmenuje a řídí Radu ministrů (vládu). Prezident je volen na pětileté období shromážděním složeným z poslanců federálního parlamentu a parlamentů jednotlivých států. Jeho funkce je převážně reprezentativní, může však sehrát významnou roli, například jestliže v národních volbách žádná strana nezíská potřebnou většinu.

Poslední všeobecné volby proběhly v dubnu až květnu 2014. BJP si zajistila 282 křesel v Lók sabha (31 % odevzdaných hlasů), strana INC 44 křesel (19,3 %), Celoidnická Annáduraiova drávidská pokroková federace (AI-ADMK) 37 míst a Celoidnický Trinamoolský kongres (AITC) 34 míst. Dne 26. května 2014 se premiérem stal Naréndra Módí, vůdce BJP a v letech 2001–14 předseda vlády státu Gudžarát, první ministerský předseda narozený až poté, co Indie dosáhla nezávislosti.

V dubnu nebo květnu 2019 se v Indii budou konat všeobecné volby, z nichž vzejde sedmnáctý Lók sabha. Vedou se však debaty, zda by termín bylo možno posunout tak, aby všeobecné volby proběhly současně s volbami ve státech Čhattísgarh, Rádžasthán a Madhjadžaradéš.

Premiér Módí prosazuje myšlenku souběžného hlasování, protože to by vládě umožnilo pracovat po celé pětileté funkční období bez přerušení způsobených častými volbami. Dalším argumentem je, že spojení voleb by ušetřilo náklady, ale konečné rozhodnutí bude záviset spíše na politické kalkulaci se situací ve státech, kde BJP doufá přetáhnout voliče na svou stranu.

Ve zprávě, kterou v prosinci 2015 předložil v Rádžja sabha Stálý parlamentní výbor pro personální otázky, stížnosti veřejnosti, právo a spravedlnost, se píše: „Téměř všechny politické strany, jež se na výbor obrátily, jsou přesvědčeny, že současné konání voleb do Lók sabha a do státních legislativních shromáždění je hospodárné a čestné řešení, avšak z důvodu našeho ústavního uspořádání je obtížně proveditelné.“

Poslední vydané průzkumy veřejného mínění z ledna 2018 naznačují, že středopravá aliance třinácti stran v čele s BJP by měla v parlamentu získat 301 až 335 křesel, což by znamenalo drtivou převahu o 174 až 216 hlasů.

Indické parlamentní volby
2014 – největší hlasování
na světě

814 000 000

voličů

11 000 000

volebních komisařů

930 000

hlasovacích míst

EKONOMIKA

Vývoj moderní indické ekonomiky se dá nejlépe popsat ve třech postupných fázích. Díky strukturálním reformám začátkem 90. let 20. století rostl HDP v období 1991–2003 průměrným ročním tempem 5,4 %, což oproti předcházejícím dvěma dekadám představuje zrychlení o více než 1 procentní bod za rok.

V letech 2004–2008 byl růst dále podpořen rychlým rozvojem světové ekonomiky a dostatkem likvidních prostředků, díky čemuž došlo k celkovému oživení i na zaostávajících, rozvíjejících se trzích. Výrazně se zvýšil příliv investic financovaných silným nárůstem úvěrování, posílením kapitálových toků a bankovních půjček. Průměrné tempo růstu HDP poskočilo na 8,8 %.

Po globální finanční krizi z let 2008–2009 růst pokračoval poněkud mírnějším tempem, především kvůli přísnějším podmínkám pro

získávání likvidních finančních prostředků, ale částečně také kvůli omezení domácího úvěrování z důvodu vysokého podílu nedobytných pohledávek v bankovním sektoru. Od roku 2010 indický HDP posiloval průměrným ročním tempem 7,3 %, což je velmi uspokojivé v porovnání s ostatními asijskými zeměmi.

V listopadu 2016 Indie oznámila „demonetizaci“ všech bankovek v hodnotě 500 a 1000 rupií. Podle prohlášení vlády mělo tímto krokem dojít k omezení stínové ekonomiky a měla se také učinit přítrž užívání nezákonně získaných či falšovaných peněz k financování nelegálních aktivit a terorismu. Nečekanost oznámení a dlouhodobý nedostatek hotovosti v týdnech, jež následovaly, však výrazně narušily hospodářství a mohou být jednou z příčin zpomalení růstu HDP z 8 % v předcházejícím roce na pouhých 7,1 % v roce 2016 a 6,7 % v roce 2018.

 10¹²

Při tempu růstu 6–8 % dosáhne indický HDP během 20 let hodnoty přibližně 10 bilionů USD, a stane se tak třetím největším na světě.

Roční vývoj hrubého domácího produktu (HDP)														Výhled				
	'05	'06	'07	'08	'09	'10	'11	'12	'13	'14	'15	'16	'17	'18	'19	'20	'21	'22
Čína	11,3	12,7	14,2	9,6	9,2	10,6	9,5	7,9	7,8	7,3	6,9	6,7	6,8	6,5	6,3	6,2	6,0	5,8
Indie	9,3	9,3	9,8	3,9	8,5	10,3	6,6	5,5	6,4	7,5	8,0	7,1	6,7	7,4	7,8	7,9	8,1	8,2
Indonésie	5,7	5,5	6,3	7,4	4,7	6,4	6,2	6,0	5,6	4,0	4,9	5,0	5,2	5,3	5,5	5,5	5,5	5,5
Thajsko	5,2	5,0	5,4	1,7	-0,7	7,5	0,8	7,2	2,7	0,9	2,9	3,2	3,7	3,5	3,4	3,1	3,0	3,0
Filipíny	4,8	5,2	6,6	4,1	1,1	7,6	3,7	6,7	7,1	6,1	6,1	6,9	6,6	6,7	6,8	6,8	6,8	6,8
Malajsie	5,0	5,6	6,3	4,8	-1,5	7,5	5,3	5,5	4,7	6,0	5,0	4,2	5,4	4,8	4,8	4,9	4,9	4,9
Pákistán	6,3	6,9	6,5	5,5	5,3	6,0	6,4	6,3	6,0	6,3	6,8	7,2	7,1	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0
Bangladéš	7,5	7,0	7,1	5,7	1,7	-0,7	7,5	0,8	7,2	2,7	0,9	2,9	3,7	3,5	3,4	3,1	3,0	3,0
Vietnam	7,5	7,0	7,1	5,7	5,4	6,4	6,2	5,2	5,4	6,0	6,7	6,2	6,3	6,3	6,2	6,2	6,2	6,2
Srí Lanka	6,2	7,7	6,8	5,9	3,5	8,0	8,4	9,1	3,4	5,0	4,8	4,4	4,7	4,8	4,9	5,0	5,1	5,3

Podrobná analýza HDP, aktuální hodnoty a výhled (v %)					Výhled	
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
HDP v tržních cenách	7,5	8,0	7,1	7,0	7,3	7,4
Soukromá spotřeba	6,2	6,1	8,7	8,0	7,8	7,5
Veřejná spotřeba	9,6	3,3	20,8	15,6	11,2	10,0
Hrubé fixní investice	3,3	6,5	2,4	2,8	5,3	6,7
Vývoz zboží a služeb	1,8	-5,3	4,5	5,0	5,8	6,9
Dovoz zboží a služeb	0,9	-5,9	2,3	4,9	5,3	6,4
Inflace spotřebitelských cen	5,8	4,9	4,5	3,2	4,6	4,2
Veřejný schodek (% HDP)	-6,9	-6,8	-6,0	-5,9	-5,8	-5,6
Saldo běžného účtu (% HDP)	-1,2	-1,1	-0,7	-0,9	-1,2	-1,4

Bývalý guvernér Rezervní banky Indie Raghuram Radžán řekl v proslovu proneseném v dubnu 2018 na Harvardově univerzitě: „Domnívám se, že demonetizace nebyla dobře naplánována ani promyšlena. Upozornil jsem na to vládu, jakmile se tento návrh poprvé objevil na pořadu jednání. Demonetizace se týkala 87,5 % hodnoty měny v oběhu. Každý makroekonom vám řekne, že chcete-li demonetizovat 87,5 % měny, neměli byste zapomenout stejných 87,5 % nebo aspoň skoro tolik znovu natisknout. O to se Indie nepostarala.“

Guvernér Radžán dále prohlásil: „Náklady demonetizace se pohybují mezi 1,5 % a 2 % HDP... o tom myslím vcelku není sporu a pochybuji, že by to nějak zpochybňovala vláda. Podle mne by jedině hodně zarputilý zastánce naší vlády mohl tvrdit, že demonetizace znamenala okamžitý přínos v podobě růstu.“

Demonetizace byla doprovázena zavedením nové daně na zboží a služby (GST), která se začala vybírat od 1. července 2017. Její prosazení do zákona trvalo celých 17 let a je to v podstatě jednotná, víceetapňová daň z přidané hodnoty, která nahradí celou řadu nepřímých daní uplatňovaných jednotlivými spolkovými státy a centrální vládou. Administrativa okolo nové GST je založena především na technologiích. Veškeré úkony, jako je registrace, podávání příznání, žádosti o proplacení a odpovědi na výzvy, se provádějí online přes portál GST.

I ve světle zmíněných dvou systémových „šoků“ prokázala indická ekonomika značnou houževnatost. Světová banka odhaduje, že růst HDP se zotaví ze 6,7 % v roce 2017 na 7,3 % v roce 2018 a 7,4 % v roce 2019, zatímco prognóza OECD je pro rok 2018 o něco nižší, jen 7,0 %, ale pro rok 2019 se shoduje na výhledu 7,4 %. Podobné jsou vesměs také předpovědi ze soukromého sektoru, v němž se očekávání všeobecně shodují na 7,3 % pro rok 2018 a 7,4 % pro rok 2019.

V oblasti měnové politiky byla centrální banka – Rezervní banka Indie (RBI) – pověřena, aby „regulovala vydávání bankovek a udržovala rezervy s výhledem na zajištění měnové stability Indie a obecně aby spravovala měnový a úvěrový systém ku prospěchu země, dále pak aby udržovala moderní rámec měnové politiky, který ob stojí v prostředí stále propracovanější ekonomiky a přispěje k udržení cenové stability, přičemž hlavním cílem zůstává růst“.

Zákonem o Rezervní bance Indie byl založen Výbor pro měnovou politiku (MPC), který se schází nejméně čtyřikrát do roka. Každý člen výboru má jeden hlas a v případě rovnosti hlasů má právo druhého nebo rozhodujícího hlasu guvernér centrální banky. Po každém ukončeném zasedání je výbor povinen zveřejnit přijatá rozhodnutí. Způsob zveřejnění je stanoven v hlavě III F zákona o Rezervní bance Indie z roku 1934 tak, že do čtrnácti dnů

10⁹

Jedna miliarda Indů vlastní mobilní telefon nebo pevnou linku. Počet uživatelů internetu roste každý měsíc o 8 milionů.

po zasedání výbor vydá zápis, který musí obsahovat:

- rozhodnutí přijatá výborem,
- přehled hlasování jednotlivých členů o projednávaných záležitostech,
- prohlášení každého člena k přijatým rozhodnutím.

Jednou za půl roku je Rezervní banka povinna vydat dokument nazvaný Zpráva o měnové politice, v němž vysvětlí:

- zdroje inflace,
- prognózu inflace pro nadcházejících 6–18 měsíců.

V lednu 2014 zvýšila RBI repo sazbu na 8,0 % a ponechala úrokové sazby na této úrovni bez dvou týdnů celý jeden rok. Poté, co v lednu 2015 došlo ke snížení o 25 bp na 7,75 %, následovalo šest dalších škrťů (pět o 25 bp a jeden o 50 bp), z toho dva v režii stávajícího Výboru pro měnovou politiku, který je ve funkci od října 2016. Repo sazba byla naposledy snížena v srpnu 2017 na 6,0 %, zato k 6. červnu 2018 oficiální sazby vzrostly o 25 bp – první zvýšení po více než čtyřech letech. Pro skokové zvýšení sazeb hlasovalo jednomyslně všech šest členů výboru.

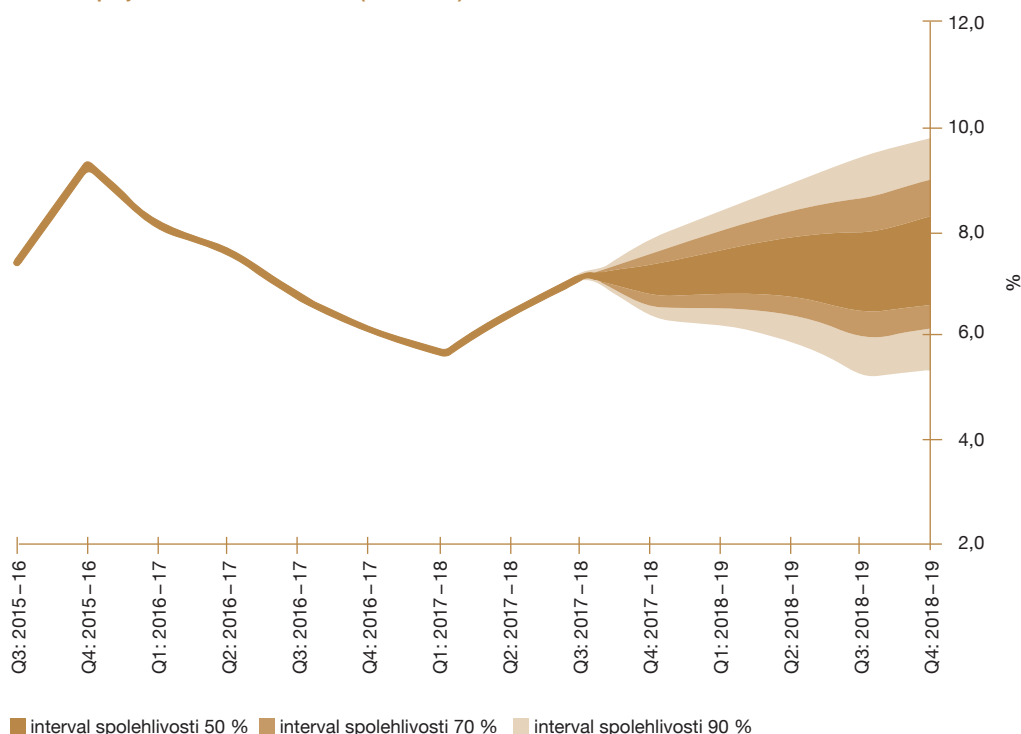
Ve zprávě RBI ze zasedání výboru v červnu 2018 se uvádí: „Díky lepšímu využití kapacit a oživení v oblasti úvěrového financování lze nadále očekávat solidní úroveň investičních aktivit navzdory tomu, že v posledních měsících došlo k jistému zpřísnění podmínek financování. Vzestup globální poptávky přispěje k posílení exportu a dodá investicím další impuls (...). Spotřeba na venkově i ve městech je zdravá a očekáváme její další posilování.“ Zpráva dále upozorňuje, že rizikovým faktorem uvedených výhledů je kolísání cen surové ropy a vývoj globálních finančních trhů. Ropa má největší podíl na indickém dovozu a rostoucí ceny tlačí nahoru nejen inflaci, ale také schodek obchodní bilance. Inflace CPI se z 1,46 % v červnu 2017 zvýšila na současnou úroveň 4,58 %. Aktualizované prognózy umísťují inflaci CPI na 4,6 % v první polovině období 2018–19 a na 4,7 % ve druhé polovině.

Do budoucnosti úřady doufají, že růst inflace začne zanedlouho přibrzďovat větší měnová stabilita plynoucí z pádu sazeb a cen ropy o 10 % oproti nynějšímu vrcholu. Pokud by k tomu došlo, mohla by se RBI včasnými a rozhodnými opatřeními vyhnout nutnosti přikročit v dalším vývoji k razantnějším změnám sazeb. První skok v sazbách za více než čtyři roky by v tomto kontextu mohl být přínosem jak pro finanční stabilitu, tak z hlediska perspektiv reálné ekonomiky.

Indické domácnosti drží 11 % světových zásob zlata. To je více, než kolik činí zlaté rezervy Mezinárodního měnového fondu (IMF), Německa, USA a Švýcarska dohromady.

Čtvrtletní projekce růstu reálného HDP (meziročně)

VÝVOJ EKONOMIKY

Podle vyjádření Skupiny Světové banky (WBG) je „partnerství s Indií pevné a trvalé již po téměř šest desetiletí. WBG svým financováním, analýzami a poradenskými službami přispívá k rozvoji země už od roku 1949, kdy indická státní železniční společnost Indian Railways obdržela první půjčku od Mezinárodní banky pro rekonstrukci a rozvoj (IBRD).“

WBG spolupracuje s Indií při vytváření platformy pro růst, využití výhod plynoucích z geografického uspořádání země a rozvíjení potenciálu jejích obyvatel. Portfolio úvěrových příslibů WBG sestává ze 106 operací se závazky v hodnotě 26,7 mld. USD, z toho 15,0 mld. USD připadá na IBRD, 11,6 mld. USD na IDA a 0,1 mld. USD je z jiných zdrojů, především z Globálního fondu životního prostředí. Celkový objem úvěrových příslibů, který je výrazem silného, prohlubujícího se partnerství, vzrostl za pět let o 19 %.

Počet projektů, z toho:	106
IDA	55
IBRD	40
Společně IDA a IBRD	5
Globální fond životního prostředí	6
Prísliby, z toho:	26,7 mld. USD
IDA	11,6 mld. USD
IBRD	15,0 mld. USD
Globální fond životního prostředí	0,1 mld. USD

V posledním vydání reprezentativní pololetní zprávy o stavu indické ekonomiky (India Development Update) z března 2018 Světová banka poznamenává: „Hospodářský růst je od roku 2009 stále více tažen soukromou a veřejnou spotřebou, zatímco dva významné motory růstu, soukromé investice a vývoz,

trvale zaostávají. Tento trend je znepokojivý zejména proto, že investice a vývoz jsou nejen důležitým přímým zdrojem růstu a produktivity, ale zároveň jsou určující pro rozvoj technologických kapacit a pro konkurenceschopnost výrobních struktur každé země.“

WBG shrnuje: „Tempo investic zpomalilo a zůstává nízké navzdory značnému posílení makroekonomické stability, hospodářskému zotavení a zkvalitnění veřejných investic. Zlepšilo se podnikatelské prostředí, globální úroveň likvidity je nadále příznivá, indické kapitálové trhy si vedou dobře a nabízejí výhodné zhodnocení společností, které hledají finanční příležitosti. Podle některých ukazatelů nedošlo k prohloubení hospodářské nejistoty.“

WBG prosazuje přístup založený na „maximalizaci prostředků pro rozvoj“, který vyžaduje účinné propojení veřejných a soukromých zdrojů při financování dlouhodobých investic Indie. Tento přístup počítá s využitím veřejných nástrojů (např. investic či záruk), s přilákáním soukromého financování, s odstraňováním překážek a s účastí soukromého sektoru.

V diagnostické zprávě (SCD) o Indii WBG vyjmenovává oblasti reformních priorit na cestě k dosažení dlouhodobého ambiciózního cíle zvýšit příjem alespoň 50 % Indů na úroveň srovnatelnou s globálním standardem střední třídy. Zpráva poznamenává: „Zásadní překážkou dlouhodobého růstu Indie je nedostatek přírodních zdrojů. Udržitelný trvalý růst je tak možný pouze cestou jejich efektivnějšího využívání a smysluplného rozdělení mezi jednotlivé sektory.“

WBG se v Indii finančně podílí zejména na sektoru dopravy (6,9 mld. USD), vodárenství a kanalizací (5,2 mld. USD) a energetiky (2,6 mld. USD). V současné době přispívá financováním a nejmodernějšími poznatky k rozvoji v osmi prioritních oblastech:

- oživení Gangy
- rozvoj chytrých měst a zlepšení úrovně služeb ve městech
- sanitace venkova, konec defekace ve volném prostoru
- nepřerušovaná dodávka elektřiny
- ambiciózní kroky k využití solární energie
- možnosti vzdělávání a rozvoje pro mladé
- modernizace hromadné železniční dopravy
- lepší podnikatelské prostředí v zemi

IBRD – Mezinárodní banka pro obnovu a rozvoj je mezinárodní finanční instituce, která nabízí půjčky rozvojovým zemím na střední příjmové úrovni.

IDA – Mezinárodní asociace pro rozvoj poskytuje za zvýhodněných podmínek půjčky a poradenství úvěruschopným chudým zemím se středními příjmy.

HOSPODÁŘSKÉ A PODNIKATELSKÉ PROSTŘEDÍ

Indická vláda se veřejně zavázala prosazovat průběžné reformy v kontextu programu OSN Cíle udržitelného rozvoje (SDGs) do roku 2030, který v září 2015 přijalo 193 členských států, a také v rámci akčního programu z Addis Abeby, jenž vzešel ze Třetí mezinárodní konference o financování rozvoje konané v červenci 2015.

Monitorováním, koordinací a realizací přijatých cílů udržitelného rozvoje je pověřen Národní institut pro transformaci Indie (NITI Aayog), jehož úkolem je zajistit plnění všech 17 cílů na celostátní úrovni. O řízení a politické aspekty se stará vrcholný Think Tank indické vlády, jenž nahradil plánovací komisi ustanovenou roku 1950. Kromě vytváření strategií, dlouhodobé politiky a programů pro indickou vládu přispívá NITI Aayog zároveň také technickým poradenstvím, aby centrální vláda a vlády jednotlivých států mohly konat společně v národním zájmu. Z této platformy pak vyrůstá systém „kooperativního federalismu“. Předsedou Think Tanku je premiér Naréndra Módí.

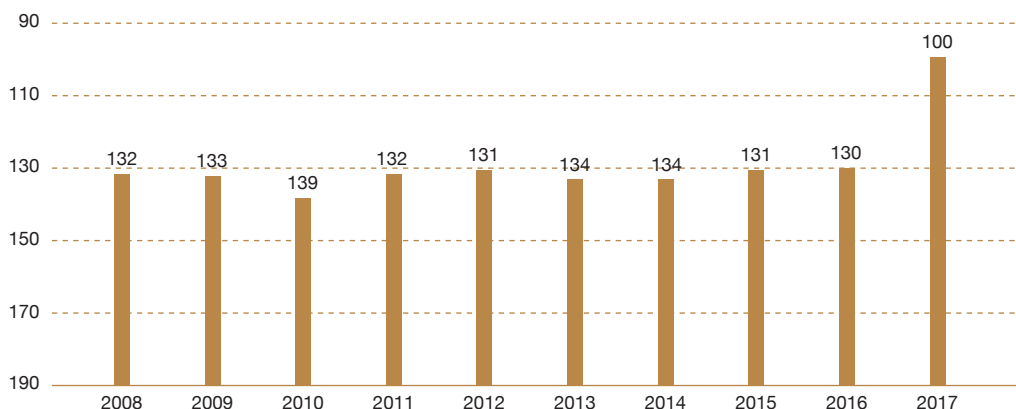
Na plenárním zasedání Světového ekonomického fóra 2018 v Davosu premiér Módí pronesl zásadní projev k činnosti vlády při dosahování 17 cílů udržitelného rozvoje, v němž řekl:

- „Indická vláda odstranila řadu regulatorních a politických překážek, jež stály v cestě podnikatelům, investorům a společnostem. V tomto směru jsme uskutečnili směle reformy také v oblasti přímých zahraničních investic. Více než 90 % z nich je schvalováno automaticky. Díky těmto změnám došlo za poslední tři roky k prudkému vzestupu přímých zahraničních investic ze 36 mld. USD v letech 2013–14 na 60 mld. USD v letech 2016–17.“
- „V oblasti rozvoje infrastruktury je naším cílem snížit logistické náklady a odstranit průtahy u různých transakcí. Zlepšení infrastruktury se již dnes setkává s nadšením obyvatel, kteří vnímají kvalitativní změny ve svém životě.“
- „Indie se v hlavních oblastech politiky potřebuje plně integrovat do ostatního světa. Ať už jde o vstupní a výstupní režim podniků, práva duševního vlastnictví či o arbitráž a rozhodování obchodních soudů, učinili jsme velmi rozhodný posun směrem k nejmodernějším postupům uplatňovaným na světové úrovni.“
- „Hlavní příčinou rozkolu mezi zeměmi je nerovnost a nesoulad vedoucí k rozdělení a nedůvěře. Osobně jsem vždy tvrdil, že proces rozvoje by měl být přínosem pro všechny. V Indii jsme našli vlastní způsob, jak se pokusit překlenout nerovnosti v příjmech a příležitostech.“

Cíle udržitelného rozvoje (SDGs) je název pro 17 politických cílů, které OSN stanovila se záměrem zajistit udržitelný rozvoj v oblasti ekonomiky, v sociální sféře a v oblasti životního prostředí. Cíle byly definovány obdobně jako procesy rozvoje pro rozvojové cíle tisíciletí (MDGs) a vstoupily v platnost k 1. lednu 2016 na období 15 let (do roku 2030). Na rozdíl od MDGs, které se týkají pouze rozvojových zemí, jsou SDGs určeny všem státům světa.

Snadnost podnikání v Indii (žebříček 190 zemí)

Světová banka od roku 2004 vydává zprávu Doing Business, která je nezávislým, účinným nástrojem pro monitorování a měření pokroku v ekonomickém a podnikatelském prostředí. Projektové týmy v rámci studie používají dvě měřítka, jimiž posuzují deset ukazatelů, které mají vliv na snadnost podnikání v dané zemi. Prvním ukazatelem je „vzdálenost k nejlepšímu“ (Distance to Frontier Score) měřená na škále od 0 do 100, jež vyjadřuje odstup podnikatelského prostředí v dané zemi od země s nejlepším zaznamenaným výsledkem od roku 2005 („nejlepší světová praxe“, skóre 100). Následně se pomocí ukazatele vzdálenosti k nejlepšímu vypočítává pořadí každé z posuzovaných zemí.

Zpráva Doing Business 2018 zařadila Indii mezi 10 států, které ze 190 každoročně hodnocených dosáhly největšího zlepšení. Indie se na seznam deseti nejlepších dostala jako jediná ze zemí jižní Asie a BRICS. Celkově Indie v posouzení vzdálenosti k nejlepšímu dosáhla skóre 60,76 (ze 100) oproti 56,05 v loňském roce, čímž se ze 130. místa žebříčku Doing Business 2017 posunula na 100. pozici. Skóre Indie v ukazateli „vzdálenost k nejlepšímu“ se zlepšilo ve všech deseti posuzovaných oblastech, což dokazuje, že posun země směrem k nejlepší světové praxi je všeobecný a neomezuje se pouze na některé sféry. Celkově se Indie v hodnocení Doing Business zlepšila v šesti z deseti ukazatelů.

V porovnání s rokem 2017 pozice Indie podle Doing Business výrazně posílila, což napovídá, že dochází ke zkvalitnění podnikatelského prostředí. Žebříček však neposkytuje absolutní přehled o snadnosti podnikání v Indii v porovnání s ostatními rozvíjejícími se ekonomikami, proto Světová banka ve své analýze porovnává Indii se skupinou rozvíjejících se ekonomik EM7 tvořenou Brazílií, Ruskem, Jižní Afrikou, Indonésií, Mexikem, Malajsií a Tureckem.

„Uvědomujeme si, že naše systémy potřebují změnu. Proto vytrvale prosazujeme dalekosáhlé strukturální reformy. Naše mantra je reformuj, realizuj a transformuj.“

Ministerský předseda Módí na Světovém ekonomickém fóru
23. 1. 2018

Indie překonala medián zemí EM7 ve třech oblastech hodnocení Doing Business: ochrana minoritních investorů, získání úvěru a získání elektrického připojení. Ocitla se však na posledním místě, pokud jde o získání stavebního povolení, zaregistrování majetku a schopnost vymáhat závazky ze smluv.

Světová banka uzavírá: „Bude-li Indie stavět na probíhajících reformách, může své investiční prostředí dále zlepšovat. Celkové politické a právní podmínky pro podnikání v Indii vykazují rychlý pokrok a země si vede dobře, pokud jde o kvalitu regulace, o něco horší je ale situace v oblastech, které souvisejí s uplatňováním zákonů. Z tohoto rozporu zjevně vyplývá, že je třeba klást velký důraz na účinné prosazování reform a na zdokonalování právního rámce.“

INFRASTRUKTURA

Indie má tradičně velmi schopné inženýry a techniky. Zároveň je výrazným rysem jak její koloniální minulosti, tak období po získání nezávislosti rozsáhlá státní byrokracie. Vzhledem ke spojení těchto dvou silných tradic výstavbu většiny infrastruktury v zemi zajišťují státem řízené instituce, například Centrální úřad pro veřejné práce (Central Public Works Department), založený již roku 1854.

Většina rozsáhlých staveb – například výstavba železnic, dálnic, přístavů, vodních elektráren a zavlažovacích projektů, stadionů, přednáškových sálů a státem vlastněných továren a hotelů – se uskutečnila jako projekty veřejného sektoru.

Indická železniční síť, plně vlastněná a provozovaná ministerstvem železnic, má celkem

121 407 km kolejí na železničních tratích v délce 67 368 km, a je tak čtvrtou největší sítí na světě. Společnost Indian Railways dálkovými a příměstskými spoji ze 7 349 stanic rozmístěných po celé zemi denně vypraví více než 13 000 osobních vlaků. Měřeno vzdáleností, kterou cestující každoročně urazí, se jedná o nejvíce vytižený železniční systém na světě. V roce 1989 zahájila v Kalkatě provoz první linka metra v jižní Asii. Následovalo Dillí, které novou síť metra otevřelo v roce 2002. Při celkové délce 277 km a se 202 stanicemi se dnes jedná o 11. nejdelší soustavu metra na světě, počtem přepravených cestujících se řadí na 16. místo.

Podle ministerstva silniční dopravy a dálnic má indická silniční síť celkem 5 603 293 km, a je tedy druhá nejdelší na světě, přestože uvedené číslo zahrnuje i mnoho úzkých nez-

 1,3 mil.

Společnost Indian Railways má okolo 1,3 milionu zaměstnanců, čímž se řadí mezi největší zaměstnavatele světa.

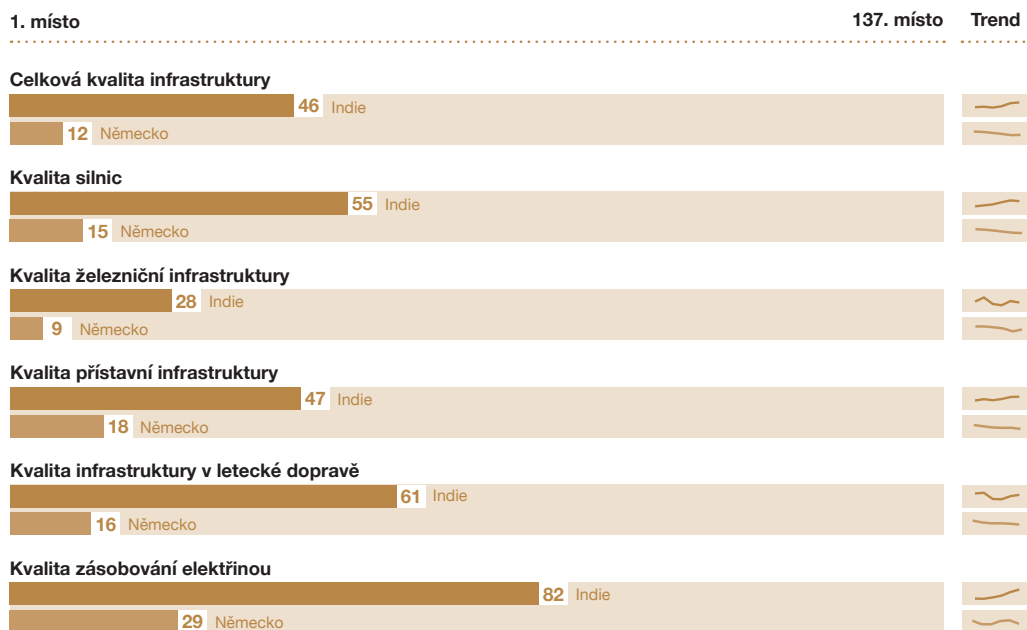
pevněných komunikací. Do května 2017 Indie dokončila a předala k užívání více než 28 900 km nově postavených čtyř- až šestiproudých dálnic spojujících většinu hlavních průmyslových, obchodních a kulturních center. Soustava státních dálnic se prodloužila ze 70 934 km v letech 2010–11 na 101 011 km v roce 2016. S průměrem 1,7 km silnic na kilometr čtvereční tak má Indie hustší síť pozemních komunikací než Japonsko (0,91) a USA (0,67) a mnohem hustší než Čína (0,46), Brazílie (0,18) nebo Rusko (0,08).

Civilní letectví bylo v roce 1953 znárodněno a rozděleno mezi dvě státem vlastněné společnosti: Air India, která z letišť v Novém Dillí, Bombaji, Kalkatě a Čennaji obsluhuje hlavní mezinárodní spoje, a Indian Airlines na vnitrostátních trasách a spojích do sousedících zemí. Obě společnosti se v roce 2011 slouči-

ly a z důvodu následné deregulace jsou nyní hlavními dopravci – v pořadí podle podílu na trhu – společnosti IndiGo, Jet Airways, Air India, Spicejet, GoAir a Vistara. Indie je třetím největším trhem civilní letecké dopravy na světě. Za rok 2016 dosáhl objem letecké přepravy 131 milionů cestujících, z toho 100 milionů na vnitrostátních linkách.

Indie se s pobřežím v délce 7 516 km řadí mezi největší poloostrovy světa. Podle ministerstva loďní dopravy se více než 95 % objemu obchodů, což podle hodnoty odpovídá 70 % všech obchodů v Indii, uskutečňuje prostřednictvím námořní přepravy. K tomu slouží 12 velkých přístavů spolu se 200 registrovanými malými a středními přístavy. Indie má také 7 loděnic spravovaných centrální vládou, 2 loděnice pod správou vlád jednotlivých států a 19 loděnic v soukromém vlastnictví.

Globální index konkurenceschopnosti infrastruktury

Source: The Global Competitiveness Report 2017–2018, Světové ekonomické fórum

Poznámka: trendy vyjadřují vývoj oproti zprávě za období 2012–2013 (nebo oproti nejstaršímu dostupnému vydání zprávy)

Indie má také rozsáhlou síť vnitrozemských vodních cest tvořených řekami a kanály. Jejich splavná délka činí celkem 14 500 km, z toho asi 5 200 km vodních toků a 4 000 km kanálů je přístupných pro motorová plavidla. Možnosti přepravy nákladů po vodě jsou v Indii ve srovnání s jinými velkými zeměmi a geografickými oblastmi, jako jsou USA, Čína a Evropská unie, velmi málo využity. Podíl zboží přepraveného po vnitrozemských vodních cestách tvoří pouhou 0,1 % celkového objemu vnitrozemské přepravy, zatímco v Evropské Unii je to 6,7 %.

Sektor telekomunikací je tradičně ovládán státem, přestože v 90. letech 20. století se rychlým tempem rozběhla tržní liberalizace a indický trh telekomunikačních služeb je nyní jedním z nejvíce konkurenceschopných a nejrychleji rostoucích na světě. Indická telekomunikační síť je podle počtu uživatelů (pevných linek a mobilních telefonů) druhá největší na světě. V březnu 2018 k ní bylo připojeno 1,206 mld. telefonů a 412,6 mil. uživatelů internetu.

Přestože kvantitativní údaje vypadají obdivuhodně a za posledních deset až dvacet let vypovídají o rychlém růstu, stále potřebujeme nalézt řešení celkově nedostatečné kvality značné části stávající infrastruktury a vynaložit další investice, abychom byli schopni udržet krok s tempem demografických změn. Světová banka například poznamenává: „In-

dické dálnice jsou většinou úzké a ucpané, mají špatnou kvalitu povrchu, navíc 40 % indických vesnic nemá k dispozici celoročně sjízdné komunikace.“ Téměř třetina vesnic zůstává v monzunovém období odříznuta od světa. Tento problém je nejpalčivější ve státech na severu a severovýchodě Indie, které mají nedostatečné propojení s hlavními hospodářskými centry země.

Pokud jde o železnice, je zatím elektrifikováno pouze 60 % sítě, existují však plány na sto procentní elektrifikaci do roku 2021, jejímž cílem je dosáhnout úspory nákladů na dovozené pohonné hmoty. Indie uzavřela partnerství s francouzským koncernem Alstom, který by měl ve svých špičkových výrobních závodech ve městě Madhépura ve státě Bihár v letech 2018–2028 vyrobit a následně dodat 800 elektrických lokomotiv.

Výdaje na investice v poslední době výrazně vzrostly, přesto se Indie podle globální zprávy Světového ekonomického fóra o konkurenceschopnosti za období 2017–18 řadí v úrovni infrastruktury až na 66. místo ze 144 zemí. Detailnější výsledky jsou: 28. místo železnice, 47. přístavy, 55. silnice a 61. letecká doprava. Celková 66. příčka znamená zlepšení o pouhých dvě místa oproti předchozímu roku. Za stejné období vzrostl počet obyvatel o více než 16 milionů, tedy téměř tolik, kolik činí počet obyvatel Nizozemska.

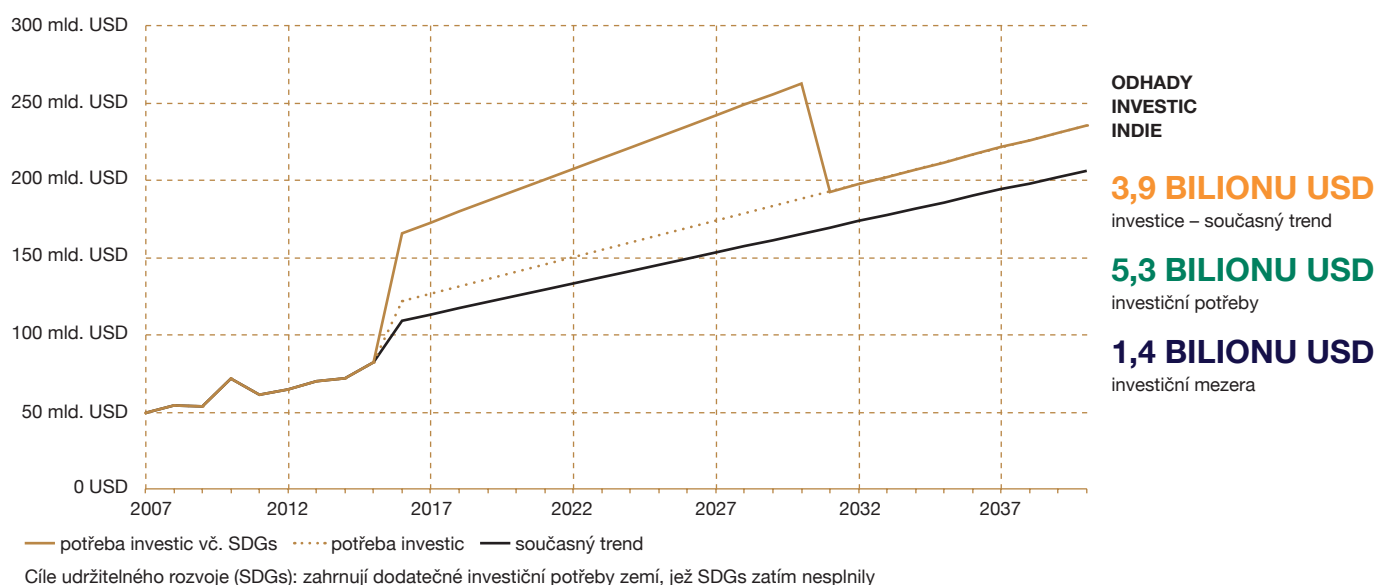

Rozvinutý systém státní správy v Indii na jedné straně přispívá k relativní hospodářské a politické stabilitě země, na druhé straně je historicky zdrojem frustrace a slabosti. Vyjednávání smluv bývá složité a zdouhavé, priority centrální vlády a jednotlivých států mohou být protichůdné, což způsobuje průtahy při realizaci. Ministerský předseda Módí charakterizoval indickou státní byrokracii jako systém z 19. století, který se snaží vyrovnat s výzvami 21. století. Všeobecně se od současného

premiéra očekává, že se mu podaří některé byrokratické překážky odstranit, nebo alespoň snížit.

Demografické změny a populační růst nutí Indii, aby nasadila rychlé tempo, pokud chce alespoň zachovat současnou pozici. O politické vůli k uchopení technologických změn a k modernizaci infrastruktury nelze pochybovat. Velikost investičních příležitostí je dána rozměrem tohoto úkolu.

Investice do infrastruktury – porovnání současných trendů a potřeb (souhrn pro všechna odvětví)

ENERGETICKÝ TRH

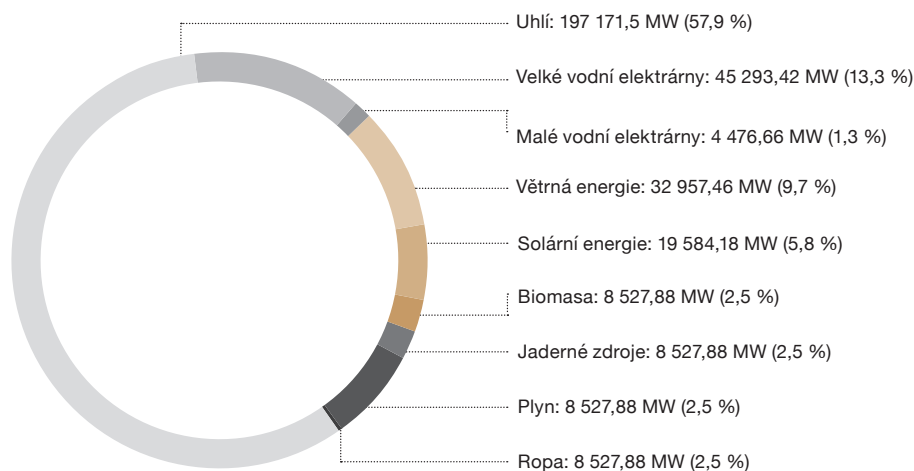
Podle údajů Centrálního úřadu pro elektrickou energii dosahuje celková instalovaná kapacita v Indii nyní něco přes 344 000 MW, tedy téměř čtyřikrát více než v roce 2000.

UHLÍ: Uhlí a fosilní paliva jsou stále zdrojem více než tři čtvrtiny veškerých dodávek elektřiny v Indii, konkrétně 197 GW. Země má třetí největší zásoby antracitu na světě (asi 12 % celkového objemu) a těžbařskému sektoru dominují velké státem vlastněné společnosti, z nichž největší je Coal India Limited (CIL), která zajišťuje 80 % indické produkce. V současné době pochází více než 90 % indického uhlí z povrchové těžby. Tato metoda se vyznačuje

poměrně nízkými výrobními náklady a je bezpečnější než hlubinná těžba, ale zanechává silnou negativní ekologickou stopu v podobě poškozování krajiny, odlesňování, eroze a odtoku kyselých odpadních vod.

Podle Mezinárodní agentury pro energii (IEA) „k dalším problémům indického uhelného sektoru patří skutečnost, že antracitová ložiska a doly se soustředí ve východní a střední Indii, zatímco centra největší poptávky se nacházejí na severozápadě, západě a jihu. Tuna uhlí tak musí urazit více než 500 km, než může být přeměněna na elektrickou energii, což představuje značnou zátěž pro železniční síť země.“

Instalovaná kapacita k	Tepelné zdroje (MW)					Obnovitelné zdroje (MW)			Celkem (MW)	Nárůst o % (ročně)
	Uhlí	Plyn	Ropa	Tepelné celkem	Jaderné (MW)	Vodní	Jiné obnovitelné	Obnovitelné celkem		
31. 3. 1990	41 236	2 343	165	43 764	1 565	18 307	–	18 307	63 636	9,89 %
31. 3. 1997	54 154	6 562	294	61 010	2 225	21 658	902	22 560	85 795	4,94 %
31. 3. 2002	62 131	11 163	1 135	74 429	2 720	26 269	1 628	27 897	105 046	4,49 %
31. 3. 2007	71 121	13 692	1 202	86 015	3 900	34 654	7 760	42 414	132 329	5,19 %
31. 3. 2012	112 022	18 381	1 200	131 603	4 780	38 990	24 503	63 493	199 877	9,00 %
31. 3. 2017	192 163	25 329	838	218 330	6 780	44 478	57 260	101 138	326 841	10,31 %
31. 3. 2018	197 171	24 897	838	222 906	6 780	45 293	69 022	114 315	344 002	5,25 %

VODNÍ ELEKTRÁRNY: Indie má v současné době asi 45 GW instalované kapacity vodních elektráren (z toho přes 90 % tvoří velké vodní elektrárny), což odpovídá necelé třetině odhadovaného potenciálu zdrojů. Další 14 GW kapacity se buduje, některé stavby však mají zpoždění kvůli technickým nebo ekologickým komplikacím a kvůli protestům veřejnosti. Rozvoj výroby elektřiny z vodních zdrojů výrazně zaostává za využitím termálních kapacit, což vede k neustálému poklesu podílu na celkové energetické produkci. Zvyšování kapacit ani výroba zpravidla nedosahují cílů, jež postupně stanoví různé vládní programy, a také záměr přilákat soukromé investory se ukazuje jako obtížné proveditelný.

JÁDRO: Indie provozuje 21 jaderných reaktorů v sedmi celcích, s celkovou instalovanou kapacitou téměř 6 GW. Buduje se dalších šest jaderných elektráren, které přidají přibližně 4 GW. Přestože nynější podíl jaderné energetiky na celkové produkci je se 3 % poměrně malý, Indie má do budoucna ambiciózní plány na její posílení, mimo jiné dlouhodobý plán vývoje vyspělých reaktorů využívajících thorium jako možný alternativní palivový zdroj pro jaderné reaktory.

ZEMNÍ PLYN: Zemní plyn tvoří s přibližně 24 GW poměrně malý podíl (6 %) celkové energetické produkce. Optimistické předpoklady rychlé expanze, podpořené objevy několika velkých nalezišť těsně po roce 2000,

se dočkaly zklamání kvůli překvapivě nízké výnosnosti polí při indickém pobřeží a řada plynových elektráren během roku ukončila kvůli nedostatku zemního plynu provoz.

BIOENERGIE: Bioenergie pokrývá přibližně čtvrtinu energetické spotřeby, z toho zdaleka největší podíl připadá na tradiční využití biomasy pro vaření v domácnostech. V roce 2014 pocházelo z biomasy okolo 7 GW vyrobené energie, přičemž nejvíce využívaným zdrojem byla bagasa (vedlejší produkt zpracování cukrové třtiny) a menší část tvořila kogenerace založená na jiných odpadních produktech zemědělství.

VÍTR: Indie má pátou největší instalovanou kapacitu větrných elektráren na světě. Ke 31. 3. 2018 to bylo 34,05 GW rozdělených mezi zdroje na území mnoha svazových států. Státem s největší produkcí je Tamilnádu, na nějž připadá téměř 23 % instalované kapacity. Následují sestupně Gudžarát, Máháráštra, Rádžasthán a Karnátaka. Větrné zdroje pokrývají 9,7 % celkové instalované kapacity země a dodávají 3,7 % celkového výkonu. Do roku 2022 chce Indie instalovat 60 GW kapacity větrných elektráren.

SOLÁRNÍ ZDROJE: Ke 31. 3. 2018 pokrývala instalovaná solární kapacita 21,65 GW téměř 2 % výroby silové elektřiny, tedy dvakrát více než v předchozím roce.

Dýchat jediný den vzduch v indickém městě Bombaj se rovná vykouření stovky cigaret.

BUDOUCNOST ENERGETIKY – NABÍDKA A POPTÁVKA

Mezinárodní agentura pro energii (IEA) ve zvláštní zprávě o Indii předpovídá, že energetická poptávka bude až do roku 2040 poháněna ekonomikou rostoucí na více než pětinasobek současné velikosti a také populačním růstem, který z Indie učiní nejlidnatější zemi světa. Spotřeba energie se do roku 2040 téměř ztrojnásobí a kvůli zvýšenému využití uhlí se Indie z hlediska poptávky po uhlí stane zdaleka největším globálním zdrojem růstu.

Příjmy rostou a do roku 2040 přibude dalších 580 milionů odběratelů, tudíž poptávka po elektřině v sektoru bydlení vzroste více než pětikrát. Odvětvím s největší koncovou spotřebou však zůstane průmysl, jehož výhledy jsou příznivé díky silné poptávce v oblasti infrastruktury a spotřebního zboží.

IEA dále uvádí, že největším spotřebitelem elektřiny v Indii je průmysl, jehož poptávka se

do roku 2040 více než ztrojnásobí, přestože celkový podíl průmyslu na spotřebě elektřiny mírně poklesne ze 42 % v roce 2013 na 39 %. K nárůstu nejvíce přispěje výroba oceli a hliníku, kde se spotřeba zvýší o 18 % (ocel), respektive 9 % (hliník). V sektoru stavebnictví (kam jsou zahrnuty i služby související s bydlením) spotřebě nahrává zlepšená kvalita dodávek elektřiny, díky čemuž se poptávka spotřebitelů bude stabilně zvyšovat průměrně o 5,8 % ročně.

Podíl elektřiny na celkové energetické spotřebě spojené s bydlením velmi rychle poroste z 10 % v roce 2013 na 41 % v roce 2040, a to díky růstu příjmů, vlastnictví spotřebičů a poptávce po chlazení. Špička spotřeby bude vzhledem k poptávce domácností zřejmě nadále připadat na večerní hodiny. Tento vývoj bude podpořen spolehlivějšími dodávkami elektřiny a menším využitím baterií a generátorů.

2 225 MW

Pět z největších rozestavěných solárních parků na světě se nachází v Indii. Jsou to:

Solární park Bhadla Industrial
2 225 MW – 1. místo

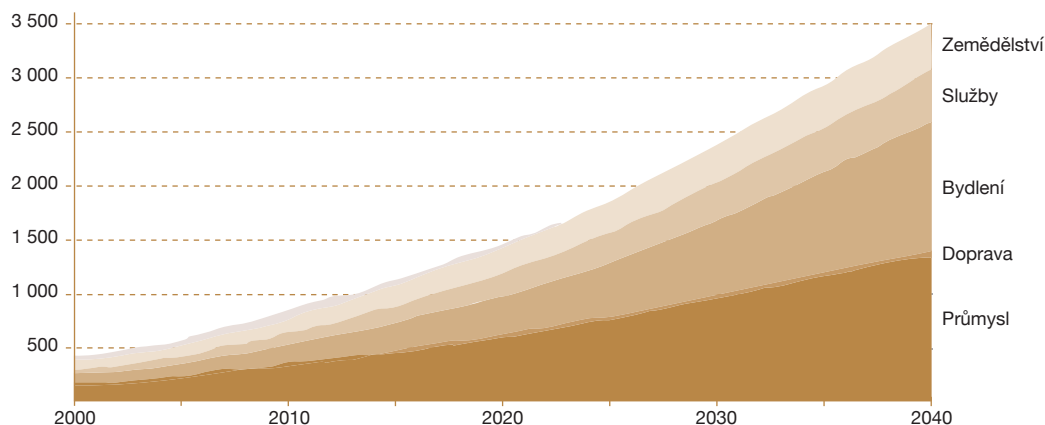
Solární park Pavagada
2 000 MW – 2. místo

Solární park Ananthapuramu I
1 500 MW – 5. místo

Solární park Kadapa Ultra Mega
1 000 MW – 7. místo

Solární park Rewa
750 MW – 9. místo

Poptávka po elektřině v jednotlivých sektorech indické ekonomiky – podle scénáře IEA

Objem instalované kapacity by měl do roku 2040 poskočit z dnešních necelých 300 GW na více než 1 000 GW. Na Indii připadne téměř polovina čistého nárůstu světových kapacit výroby elektřiny z uhlí, ale vzhledem k rychlému rozvoji obnovitelných zdrojů, hlavně solárních a větrných, a masivnímu zvyšování jaderných kapacit budou více než 50 % kapacit nově připojených v daném období tvořit posledně jmenované zdroje. Celková kapacita obnovitelných zdrojů 462 GW tak do roku 2040 předstihne kapacitu uhelných zdrojů (438 GW).

Podle prognózy IEA by Indie co do produkce elektřiny měla do roku 2035 předstihnout Evropskou unii. Podle vyrobeného výkonu bude mít Indie do roku 2040 třetí největší energetickou soustavu na světě, po Číně a USA. Dnes téměř tři čtvrtiny veškeré vyrobené energie pocházejí z uhelných elektráren, a přestože jejich kapacita se do roku 2040 téměř zdvojnásobí (a pouze Čína bude vyrábět více elektřiny z uhlí než Indie), podíl uhlí na celkové produkci elektřiny poklesne na 41 %, zatímco kapacita obnovitelných zdrojů se ztrojnásobí a kapacita solárních zdrojů téměř zdesetinásobí.

Poptávka jednotlivých odvětví po elektřině a její výroba podle scénáře IEA (TWh)

	2000	2013	2020	2030	2040	2013–2040	
						Změna	CAAGR*
Poptávka	376	897	1,351	2 241	3 288	2 390	4,9 %
Průmysl	158	375	565	904	1 277	902	4,6 %
Bydlení	79	207	329	647	1 115	908	6,4 %
Služby	46	133	207	332	450	318	4,6 %
Doprava	8	15	20	24	30	14	2,5 %
Zemědělství	85	160	222	324	401	241	3,5 %
Další sektory	0	6	8	10	13	7	2,7 %
Přenosové ztráty	150	220	313	452	613	393	3,9 %
PG – vlastní spotřeba	40	82	107	160	229	147	3,9 %
Hrubá výroba**	570	1 193	1 766	2 848	4 124	2 930	4,7 %

*Složená průměrná míra růstu, ** Hrubá výroba zahrnuje vlastní spotřebu výrobců elektřiny (PG), poptávku u konečných uživatelů (průmysl, bydlení, doprava aj.) a přenosové ztráty, ale nezahrnuje dovoz, který je minimální.

Energetické výrobní kapacity Indie podle typu – scénář IEA (GW)

	2000	2014	2020	2030	2040	Podíl		CAAGR*
						2014	2040	2014–2040
Fosilní paliva	84	204	280	419	576	71 %	53 %	4,1 %
Uhlí	66	174	230	329	438	60 %	41 %	3,6 %
Ropa	11	23	41	76	122	8 %	11 %	6,6 %
Plyn	7	7	9	13	15	3 %	1 %	2,9 %
Jaderné	3	6	10	24	39	2 %	4 %	7,6 %
Obnovitelné	27	79	147	304	462	27 %	43 %	7,0 %
Vodní	25	45	58	83	108	15 %	10 %	3,5 %
Větrné	1	23	50	102	142	8 %	13 %	7,2 %
Fotovoltaika	0	3	28	100	182	1 %	17 %	16,4 %
Jiné	0	7	11	18	30	3 %	3 %	5,5 %
Celkem	113	289	436	746	1 076	100 %	100 %	5,2 %

*Složená průměrná roční míra růstu

SOLÁRNÍ POLITIKA

V roce 2008 tehdejší ministerský předseda Indie Dr. Manmóhan Singh spustil Národní akční plán pro klimatickou změnu.

Ministerský předseda Manmóhan Singh mimo jiné prohlásil: „Naším záměrem je, aby hospodářský rozvoj Indie byl energeticky efektivní. Během stanoveného období musíme prosadit postupný odklon od činností založených na fosilních palivech a od závislosti na tenčících se zásobách neobnovitelných zdrojů ke zdrojům obnovitelným. Klíčovým bodem této strategie je sluneční energie, a to po právu, jelikož je doslova prapůvodním zdrojem všeho. Na rozvoj solární energetiky, která dodá impuls našemu hospodářství i životům našich občanů, nasadíme talentované vědce, techniky a manažery a poskytneme dostatek finančních prostředků. Úspěch našeho snažení zcela promění tvář Indie a umožní jí přispívat ke zlepšování životních podmínek všude na světě.“

Instalované obnovitelné energetické zdroje
(ke 31. březnu 2018)

Typ	Kapacita (v MW)
Připojený výkon	
Vítr	34 046,00
Solární	21 651,48
Malé vodní elektrárny	4 485,81
Zplyňování biomasy a kogenerace z bagasy	8 700,00
Energie z odpadů	138,30
Celkem – energie z odpadů	69 022,39

Důkazem, jaký důraz Indie klade na rozvoj solární energetiky, je program Národní solární mise (JNNSM) spuštěný v roce 2010, jehož cílem je do roku 2022 získávat 20 GW energie ze slunce. Vláda Naréndry Módího tento cíl v národním rozpočtu pro rok 2015 dramaticky zvýšila na 100 GW instalovaných solárních zdrojů do roku 2022, z toho 40 GW střešních fotovoltaických panelů (FV) a 60 GW velkých

a středních FV projektů připojených k distribuční soustavě.

Program Národní solární mise jasně stanoví: „Z hlediska energetické bezpečnosti je sluneční záření nejjistější ze všech zdrojů, protože je ho dostatek. Malý zlomek celkové energie, která k nám přichází ze slunce, by teoreticky (bude-li vhodně zachycena) mohl pokrýt celou energetickou spotřebu Indie... Indie je obdařena mohutným solárním potenciálem. Na její území dopadá asi 5 000 bilionů kWh ročně, většina míst dostává 4–7 kWh na čtvereční metr denně. Nabízí se proto efektivně využít obě technologie konverze slunečního záření na teplo a elektřinu, totiž solární termální elektrárny a fotovoltaiku, přičemž obě společně otevírají indické solární energetice široké možnosti. Výroba elektřiny ze slunce navíc může probíhat nespojitě, což umožňuje v krátké době připojovat kapacity podle potřeby.“

V prosinci 2014 indická vláda zahájila program rozvoje solárních parků a ultra mega solárních projektů, který v horizontu pěti let počínaje obdobím 2014–15 počítá s vybudováním nejméně 25 solárních parků a ultra mega projektů s instalovanou kapacitou více než 20 000 MW. Pro solární parky budou zajištěny připravené pozemky se všemi povoleními, přenosovou soustavou, přístupem k vodě a k veřejným komunikacím, vybavené vlastní komunikační sítí atd. Záměrem programu je urychlit a usnadnit instalaci vysokokapacitních solárních zařízení připojených k přenosové soustavě. V únoru 2017 indický kabinet zvýšil celkový počet plánovaných solárních parků na 50 o celkové kapacitě 40 GW.

Na summitu Indie a afrických zemí a na setkání členských zemí před konferencí OSN o klimatických změnách v Paříži v listopadu 2015 byla založena Mezinárodní solární aliance (ISA). První impuls dal premiér Naréndra Módí v projevu proneseném v listopadu 2015 na stadionu ve Wembley v Londýně, když země nacházející se zcela nebo částečně v pásmu

 73%

Klesající náklady na výrobu elektřiny v uplynulých letech prospěly nejvíce právě fotovoltaice. Podle IRENA poklesly výrobní náklady ve fotovoltaice v období 2010–17 celosvětově o 73 %, zatímco u výroby elektřiny z větru to bylo o pouhou čtvrtinu. Obě technologie se tak dnes, pokud jde o náklady na výrobu elektrické energie, nacházejí na stejné úrovni jako využití fosilních paliv, nebo jsou dokonce levnější.

Kategorie	Roční cíle (v MW)							Celkem
	2015–16	2016–17	2017–18	2018–19	2019–20	2020–21	2021–22	
Střešní solární panely	200	4 800	5 000	6 000	7 000	8 000	9 000	40 000
Pozemní solární projekty	1 800	7 200	10 000	10 000	10 000	9 000	8 500	57 000
Celkem	2 000	12 000	15 000	16 000	17 000	17 500	17 500	97 000

Ochrana klimatu nabírá tempo

- Indická vláda vzbudila pozornost plánem, že od roku 2030 bude povolovat pouze registraci vozidel na elektrický pohon.
- Plán do budoucna zakazuje výstavbu nových uhlých elektráren.
- Ve státě Madhjadpradéš během 12 hodin vysadili obdivuhodných 6,6 milionu stromů.
- Indie si předsevzala, že obnoví lesy na rozloze přibližně 95 milionů hektarů.

mezi obratníkem Raka a obratníkem Kozoroha označil jako „Súrja putra“ (synové Slunce).

Hlavním cílem Mezinárodní solární aliance – jež má formu smluvně založené mezivládní organizace – je pracovat na efektivnějším využití solární energie a na snižování závislosti na fosilních palivech. V listopadu 2016 byla v marockém Marrákeši předložena k podpisu rámcová smlouva ISA. Připojilo se k ní 121 zemí.

V lednu 2016 indický premiér Naréndra Módí a tehdejší francouzský prezident François Hollande společně položili základní kámen sídla ISA a slavnostně otevřeli dočasný sekretariát v Národním institutu pro solární energetiku (NISE) ve městě Gurugram nedaleko Dillí. Indická vláda věnovala na budoucí sídlo a

kampus NISE přibližně dva hektary pozemků a přispěla 1,75 mld. rupií (27 milionů USD) do fondu na výstavbu kampusu a na pokrytí nákladů prvních pěti let.

Dne 30. června 2016 uzavřela ISA dohodu se Světovou bankou o urychleném poskytnutí finančních prostředků pro solární energetiku. Banka bude hrát hlavní úlohu při obstarávání více než 1 bilionu USD potřebného na investice do roku 2030, aby bylo možno splnit cíl ISA, totiž masové rozšíření dostupné elektřiny ze solárních zdrojů. Rámcovou dohodu ISA doposud podepsalo 48 zemí a ratifikovalo ji 26 zemí.

V projevu ke Světovému energetickému summitu (WFES) konanému v Abú Dhabí v lednu

Růst instalované kapacity solárních zařízení

Rok	Instalovaná kapacita (MW)	Roční růst (MW)	Roční růst (%)
2010	161	neurčeno	neurčeno
2011	461	300	186,34
2012	1 205	744	161,39
2013	2 319	1 114	92,45
2014	2 632	313	13,50
2015	3 744	1 112	42,25
2016	6 763	3 019	80,63
2017	12 289	5 526	81,71

2018 indický ministr energetiky R. K. Singh oznámil, že vláda splní cíl 175 GW instalované kapacity obnovitelných zdrojů energie dlouho před termínem stanoveným na rok 2020 a že vyčlení fond 350 mil. USD na financování solárních projektů. Očekává se, že obnovitelné zdroje budou do roku 2030 tvořit 40 % instalované kapacity, oproti 18,2 % na konci roku 2017.

Podle ministerstva pro novou a obnovitelnou energetiku měla Indie ke 31. březnu 2018 připojeno k energetické síti přibližně 69,02 GW instalované kapacity založené na techno-

logiích obnovitelných zdrojů, tedy poprvé v historii více, než kolik činí výkon velké vodní elektrárny.

Indie se už dnes může pochlubit úspěchy v solární energetice. Je stabilním a vysoce hodnoceným cílem investic, s velkým příslibem do budoucnosti. Příležitosti a ambice spolu drží krok, poháněny spojenou dynamikou technologických a demografických změn.

Investovat do solární energetiky Indie je nabídka, již nelze odolat.

Členství a vlastní závazky

WE SUPPORT

www.thomas-lloyd.com

Zdroje: Světová banka, www.worldbank.org/en/country/india; Ministerstvo pro novou a obnovitelnou energetiku, www.mnre.gov.in; NITI Aayog (Národní institut pro transformaci Indie), centrální indická vláda, www.niti.gov.in; Rezervní banka Indie, www.rbi.org.in; Encyclopaedia Britannica, www.britannica.com/place/India; Commonwealth, www.thecommonwealth.org/our-member-countries/india; Světová banka, India's Growth Story, březen 2018; Bertelsmann Stiftung, BTI Country Report India; Mezinárodní agentura pro energii, India Energy Outlook, listopad 2015; wikipedia, Electricity sector in India; BP, BP Energy Outlook India 2018; Ministerstvo silniční dopravy a dálnic, odbor výzkumu v dopravě, Basic road statistics of India 2016 – 16; Mezinárodní agentura pro obnovitelnou energii (IRENA), Renewable energy and jobs, ročenka 2018; Mezinárodní organizace práce (ILO), Greening with jobs, 2018; Institute for energy economics and financial analysis, Solar is driving a global shift in electricity markets, květen 2018; Organizace spojených národů, Climate Change, www.unfccc.int; www.mercomindia.com; www.spiegel.de; www.idealismprevails.at; www.srf.ch; Světové ekonomické fórum; www.factslides.com/s-India